

get i f.eks. det konkrete eksempel med § 245 om alvorlig vold: Jamen vi synes, det er i orden med den domspraksis, hvor straffene ligger nede i den nederste ottendedel.

Så kan vi bare konstatere, at domstolene holder sig inden for strafferammen, men at straffene ligger nede i den nederste ottendedel, og at flertallet i Folketinget synes, det er rigtigt. Så kan man da ikke bebrejde domstolene noget, men man kan bebrejde fru Sandy Brinck og hele det øvrige flertal.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Hvis man nu et kort øjeblik gik ind på hr. Helge Adam Møllers tankegang om, at vi sender signaler, som domstolene indretter sig efter, ud over at vi giver dem nogle strafferammer, kan domstolene efter den debat, vi har haft i dag, ikke være i tvivl. Samtlige ordførere har taget voldsomt afstand fra voldtægt, der kan ikke være nogen som helst tvivl om det. Det signal er fuldstændig klart, men domstolene skal stadig holde sig inden for strafferammen. Jeg forstår stadig ikke hr. Helge Adam Møller, men signalet er klokkeklart.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Så er det hr. Helge Adam Møller for den sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg kan helt bekræfte, at det bliver den sidste korte bemærkning for mit vedkommende.

Det er ikke et klokkeklart signal, der er sendt efter den debat, der er foregået i dag. Man kan kun sende klokkeklare signaler til domstolene ved at ændre lovgivningen, og det troede jeg fru Sandy Brinck vidste. Vi har spurgt gang på gang, og vi har fået kloge svar fra både den nuværende og den tidligere justitsminister, som siger, at den eneste måde, hvorpå man klokkeklart kan sikre en ændret domspraksis i op- eller nedadgående retning, er ved, at dette Folketing vedtager et lovforslag. Det behøver ikke altid ændre strafferammen, det kan gøres på anden måde, og beslutningsforslaget henviser jo også til, at det kan gøres på en anden måde.

Men kun en ny lov kan ændre domstolens praksis. Vi kan sige, hvad vi vil fra denne talerstol, men det ændrer ikke noget, før vi har stemt og vedtaget et lovforslag. Det fastholder jeg.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

30) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 26:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af mulighed for straksdomme efterfulgt af straksafsoning for debuterende kriminelle under 23 år.

Af Karsten Nonbo (V) og Thomas Christfort (KF) m.fl.

(Fremsat 31/10 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

Beslutningsforslaget fra Venstre og Det Konservative Folkeparti pålægger regeringen inden udgangen af dette folketingsår at fremsætte de nødvendige forslag til lovændringer og foretage de fornødne ændringer i de administrative forskrifter med henblik på at indføre straksdomme efterfulgt af straksafsoning for debuterende kriminelle unge under 23 år, således at de forhindres i at hænge fast i kriminalitet.

Jeg er enig med forslagsstillerne i, at det er vigtigt at sætte hurtigt og konsekvent ind over for unges kriminalitet, helst inden den unge låses fast i en kriminel løbebane. Jeg er bare ikke enig med forslagsstillerne i, at det er hurtige straffe på 2 til 4 dages fængsel, der er vejen frem. Erfaringerne fra navnlig udlandet viser, at korte fængselsophold ikke har den tilsigtede kriminalpræventive effekt over for kriminalitetstruede unge, som forslagsstillerne hævder. Der er tværtimod nærmest den modsatte effekt, altså at de derigennem kommer til at hænge fast i krimi-

nalitet og fortsætter på en løbebane som kriminelle. De kommer nemlig til at identificere sig selv som kriminelle, fordi de har været i fængsel, så der er altså noget, der tyder på, at man risikerer at gøre dem større skade end gavn.

Jeg mener heller ikke, det er realistisk at forestille sig, at retterne kan afgøre nogen større andel af, endside alle de mindre alvorlige straffesager mod førstegangskriminelle inden for 24 timer efter anholdelsen. Jeg er overbevist om, at det vil kræve uforholdsmæssigt store ressourcetilførsler til politiet, anklagemyndigheden, domstolene og de beskikkede forsvarere, hvis der skal være et beredskab, der kan føre frem til endelig dom inden for en så kort frist.

Som bekendt præsenterede regeringen den 27. oktober i år sine initiativer mod ungdomskriminaliteten. Retsudvalget har modtaget en beskrivelse af regeringens udspil, og jeg har så sent som den 16. november i år i forbindelse med et samråd i Folketingets Retsudvalg haft lejlighed til at redegøre nærmere for regeringens initiativer. Jeg vil derfor i dag kun ganske kort skitsere hovedpunkterne i regeringens udspil.

Der etableres hurtigt ca. 20 nye og ekstra sikrede sociale institutionspladser, som skal være på plads inden jul, altså om ikke ret mange dage. Der etableres yderligere 100-120 anbringelsessteder til utilpassede unge, der er på vej ind i alvorlig kriminalitet, og endelig har regeringen nedsat et hurtigtarbejdende ekspertudvalg, der skal vurdere, hvad der kan gøres for at styrke sanktionerne og myndighedernes indsats. Regeringen lægger bl.a. afgørende vægt på, at de anvendte sanktioner dels er en konsekvent og kontant reaktion over for den begåede kriminalitet, dels giver grundlag for en målrettet socialpædagogisk indsats for at få dem ud af en kriminel løbebane. Formanden for ekspertgruppen er rigsadvokat Henning Fode, og gruppen skal afslutte sit arbejde inden udgangen af januar måned.

Det er min opfattelse, at vi nu bør afvente rapporten fra ekspertgruppen om ungdomskriminalitet, før der iværksættes yderligere tiltag på området, og regeringen kan derfor ikke støtte det fremsatte beslutningsforslag.

Sandy Brinck (S):

Beslutningsforslaget er fremsat med det sympatiske og ædle motiv at hindre unge debuterende lovovertrædere i at hænge fast i kriminalitet, et ønske, som vi fra Socialdemokratiet varmt kan dele. Vi ønsker en tidlig og konsekvent indsats, og dette har gennemsyret regeringens to volds-

pakker samt indsatsen mod utilpassede unge, ligesom vi netop har hørt justitsministeren redegøre for, at det er samme holdning, der ligger til grund for det arbejde, der i øjeblikket foregår i et ekspertudvalg, hvor opgaven bl.a. går ud på at sikre, at den sociale indsats kan blive iværksat inden for 24 timer.

Vi er i Socialdemokratiet meget tilfredse med, at justitsministeren over for udvalget har lagt op til en ungdomssanktion, som skal skabe rammerne for de mange muligheder og instrumenter, der allerede eksisterer, men som skal tages i anvendelse prompte. For at sige det lidt billedligt er det vores håb, at vi med en ungdomssanktion kan få en værktøjskasse til de mange værktøjer, vi allerede har, så antallet af møder reduceres kraftigt, og handlingen kommer straks.

Det, som skiller vandene mellem os og forslagsstillerne, er, at Socialdemokratiet ikke et øjeblik tror på straf uden et indhold af opdragelse over for børn og unge. At bure børn og unge ind i kortere og længere tid har ingen positiv effekt, og vi behøver faktisk ikke bygge vores holdning på tro. Det, der for os er sund fornuft, er faktisk også dokumenteret af udenlandske erfaringer. Amerikanske undersøgelser viser, at chokfængsling øger sandsynligheden for, at vedkommende fortsætter i det kriminelle spor.

Børn og unge skal mærke en konsekvens, men det er en noget kortvarig konsekvens, forslaget lægger op til: 2-4 dage. 2-4 dage, og hvad så? Tilbage i samme spor, tilbage i samme situation, mens vi ser på, at lillebror gør det samme. Nej, konsekvensen må række ud over 2-4 dage. Vi skal være konsekvente over for den kriminelle handling, men vi skal også være behårdede over for de årsager, som skaber kriminaliteten. Kun på den måde får vi en indsats, som strækker sig ud over de 2-4 dage, altså en langsigtet virkning, og det er faktisk ambitionen i den socialdemokratiske gruppe.

Derfor må forældrene på banen. Derfor er SSP-samarbejdet så væsentligt, og her har vi jo udvidet det op til de 23 år. Det er dette samarbejde, som giver en konsekvens hele vejen rundt om den unge, og en konsekvens, som strækker sig ud over de 2-4 dage.

Med disse holdningstilkendegivelser og med henvisning til det udvalgsarbejde, som justitsministeren har sat i værk, og som her inden udgangen af januar kommer med en vurdering af mulighederne, skal jeg sige, at Socialdemokrati-

et ikke kan støtte det fremsatte beslutningsforslag.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Hr. Karsten Nonbo som ordfører.

Karsten Nonbo (V):

Af hensyn til historieskrivningen vil jeg fortælle, at Venstre og De Konservative fremsatte det her beslutningsforslag den 31. oktober 2000, og jeg skal da i hvert fald også være den første, der vil kvittere for det forslag, som regeringen har fremsat, og den handlingsplan, man har lavet, fordi den indeholder noget af det samme.

I den står, sådan som jeg læser det, at det er en central opgave for den hurtigtarbejdende ekspertgruppe at udvikle en særlig ungdomssanktion. En sådan ny sanktionsform bør kunne anvendes både af anklagemyndigheden og af domstolene som led i det almindelige strafferetlige system.

Det vil jeg godt kippe med flaget for. Det er da en god ting, og hvis man vil lade vores beslutningsforslag indgå i disse overvejelser, så synes jeg, at vi kan nå hinanden, og så er vi godt på vej.

Jeg synes, det var et par yderst afmålte ordførertaler. Det, jeg måske ligesom havde frygtet at man havde harceleret lidt over, var, om vi ville skære alle over én kam og sætte alle ind med det samme. Der vil jeg meget kraftigt pointere, at det, det drejer sig om, er at få en mulighed for, altså et nyt værktøj til, at få nogle straksdomme.

Beslutningsforslaget er møntet på ganske få mennesker i hele landet – de få mennesker, som er helt uden for pædagogisk rækkevidde, altså dem, der som sådan ikke er behandlingskrævende, dem, der simpelt hen bare giver hele systemet fingeren hele tiden. De er allerede kendt fra skolen og fra skolefritidsordningen, i socialforvaltningen, inden de starter deres kriminalitet, og det er helt klart og forudseeligt for lærerne og pædagogerne, at de unge ikke lader sig stoppe, første gang de møder politiet. For dem er det at blive anholdt bare en ny barriere, som skal overskrides, og igen konstaterer de, at der ikke var nogen større konsekvens. De bliver sigtet, de bliver afhørt, og de bliver løsladt inden for 24 timer. Sagsbehandleren fra kommunen er med, og sagsbehandleren siger: Det her er altså et problem. Kom ned til mig torsdag i næste uge, og så må vi få klaret det her. Men der kan altså laves meget kriminalitet på den uge.

Den typiske videre løbebane er jo så, at man udvider sit repertoire med lidt butikstyveri. Man går videre til indbrud i spejderhytten, i ishuse og i børnehaven, og så, da der stadig væk ikke sker så meget, så stiger man op på sin karrierestige og tager lidt udhuse og beboelser til sidst, fordi der ikke rigtig er sket noget endnu.

Det værste af det hele er, at den her person har et jubelkor bag sig, som han går hjem og fortæller, at der ikke sker så meget, og han trækker så de svage med sig, og dermed gør vi ham reelt en bjørnetjeneste.

Hvis vi udviste konsekvens, hvor vi fastholdt ham første gang, var der mulighed for, at vi kunne få sat noget i værk. Vi fik ham ind, vi fik ham dømt, og imens han så var inde de par dage, havde socialforvaltningen en mulighed for at finde frem til et videre behandlingsforløb, hvis det var det, han trængte til. Samtidig havde han med det samme fået gjort op med sin fortid i stedet for at samle til bunke. Og jeg mener ikke, at det er den store juridiske videnskab at idømme en kort frihedsstraf for første forhold, når bagatelgrænsen er overskredet.

Vi har jo i forvejen det her juridiske beredskab, som vi alligevel bruger i grundlovsforhør, og har man ikke andet end en eller to sager, så er det muligt at overskue meget hurtigt.

Det modsatte problem er netop, at vi får mange sager, fordi vi venter for længe, og mens vi arbejder med de mange sager, hvor politiet skal ud og foretage afhøringer, snakke med dem, det er gået ud over, snakke med forsikringselskaber osv., så har lille Jokum lavet en hel masse nye forhold, som så også skal berammes og gøres klar. Det vil sige, at vi kommer til at halte bag efter ham.

Men jeg vil meget kraftigt pointere, at det er et redskab, som, sådan som jeg ser det, kan være et slags idékatalog til den arbejdsgruppe, som justitsministeren har nedsat, så man kan få nogle hurtige tiltag, der virker lige med det samme, så den unge kan nyorientere sig og komme videre med sit liv, i modsætning til i dag, hvor han ikke rigtig kan tage arbejde, han ikke rigtig kan få en ny uddannelse, fordi han ved, at oppe over ham hænger en mørk sky.

Når alle de sager, han har samlet sammen, skal afgøres om et par måneder, så forventer han at få en frihedsstraf, og hvad er der ved at gå i gang med et arbejde, hvad er der ved at gå i gang med at finde sig en uddannelse, hvis der hænger en mørk sky, der siger, du muligvis skal ind og sidde 1 måned om 4 måneder? Det vil af-

holde ham fra at gå i gang. Derfor mener jeg, at hvis han med det samme mærker konsekvensen, så kan han nyorientere sig og komme videre, og som sådan er det her et udmærket idékatalog, mener jeg, i forhold til det, som regeringen, hvad jeg må kvittere for, er gået i gang med, efter at vi fremsatte det her beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg er blevet lidt forvirret over hr. Karsten Nonbos indlæg. Drejer det sig også om unge under 15 år? I titlen står »unge under 23 år«, og det virker ikke, som om man i samme omgang også nedsætter den kriminelle lavalder. Jeg synes, hele Karsten Nonbos indlæg gik på, at det var børn under 15.

(Kort bemærkning).

Henrik Sass Larsen (S):

Jeg vil godt spørge Venstres ordfører, om det ikke gør noget indtryk, at de erfaringer fra USA, som også fru Sandy Brinck nævnte, med den her type af chokkure, der bruges, viser, at det ikke virker.

På Venstres landsmøde var der jo et tema fremme om, at Venstres retspolitik skulle væk fra den her blødsødenhed, og så skulle vi i stedet for gå over til nogle mere sådan hærdebrede, tatoverede typer. Er det dem, der kommer ind i billedet med det her forslag i de hersens dage, eller er det efterfølgende, at de unge mennesker skal møde de her hærdebrede, tatoverede typer? Hvad skal de typer i øvrigt så foretage sig?

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg skal blot kvittere for, at hr. Karsten Nonbo i hvert fald ikke laver rygmarvsreaktioner, som vi ellers har hørt det tidligere i dag. Det var en stor glæde for mig at høre, at hr. Karsten Nonbo var tilfreds med regeringens initiativer, og så finder vi jo nok en landing på det. Men chokfængsling, som der her lægges op til, og som vi ved fra udenlandske erfaringer ikke virker, skal hr. Karsten Nonbo nok ikke regne med kommer fra regeringens side.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Til fru Anne Baastrup vil jeg sige, at det her lovforslag gælder unge mellem 15 og 23 år, og det

indeholder altså ikke en nedsættelse af den kriminelle lavalder. Den debat får vi senere, men jeg kan kort sige, at jeg er bange for at udvide nedefter, for vi har masser, vi skal have ordnet først, og når det så er blevet ordnet, kan det smitte af og stå som gode eksempler for dem under 15 år, så det forhåbentlig ikke bliver nødvendigt at nedsætte den kriminelle lavalder.

Til hr. Henrik Sass Larsen vil jeg sige: De her hærdebrede skovmandsskjortetyper skal jo også være nogle, der ud over de store skjorter og de brede skuldre har et stort hjerte, og som altså arbejder med de unge mennesker. De skal være et forbillede for dem. Det er jo ikke meningen, at man skal bruge sine hærdebrede skuldre til at tæve de unge mennesker. De skal være et forbillede og bruges til at samarbejde, og det vil jeg godt kalde et socialpædagogisk indslag.

Det vigtigste er, og det er i forhold til det, fru Sandy Brinck siger, at vi holder fast i det unge menneske, således at vi får sat noget i værk, inden han går ud og laver 10 eller 15 nye ting, så vi har ham inde.

Det kan da godt være, at det bliver et chok for ham at komme til at sidde måske et par dage eller tre i fred og ro, hvor han ikke kan omgive sig med andre unge mennesker, men i stedet for kan få besøg af sine forældre og sagsbehandleren. Så kan man arbejde videre med en plan, således at når han kommer ud, efter at han altså har været fastholdt i de 2-3 dage, ligger der en færdig plan. Han har afregnet med sin kriminalitet. Han kan komme videre i livet.

Det, der er meningen med det, er, at han kan få afregnet og komme videre. Det er ikke at fastholde ham i kriminalitet.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg skal blot kvittere endnu en gang. Det var vel nok dejligt at høre, at disse hærdebrede typer faktisk hverken skal slå eller på anden måde gå til korporlig afstraffelse.

Jeg må indrømme, at jeg blev lidt skræmt, da Venstres formand, hr. Anders Fogh Rasmussen, under sin tale på Venstres landsmøde netop henviste til »Fulton«, hvor vi jo alle sammen ved at et par flade sådan set var en del af pædagogikken.

Endnu en gang må jeg kvittere for, at Venstre, i hvert fald med hr. Karsten Nonbo, ikke mener, at det er den slags pædagogik, der skal indføres.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Jeg vil da godt kvittere for, at fru Sandy Brinck kvitterer. Jeg ved ikke, hvilke personer det er, fru Sandy Brinck omgås. Selv om man er stor og hærdebred, kan man altså godt både være glad og have et godt hjerte. Man behøver ikke at slå og sparke.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Fru Gitte Seeberg som ordfører.

Gitte Seeberg (KF):

Da den konservative ordfører, hr. John Vinther, ikke har mulighed for at være til stede her i salen i dag, skal jeg på hans og Det Konservative Folkepartis vegne redegøre for vores standpunkt til beslutningsforslaget.

Når man spørger hærdede kriminelle, hvorfor de er blevet det, så får man meget ofte det svar, at det var de heller ikke blevet, hvis de første gerninger, dengang det var småkriminalitet, havde haft en konsekvens, men der skete ingenting, selv om de blev snuppet.

Når samfundet enten som følge af misforstået omsorg eller kapacitetsproblemer hos politi, retsvæsen og sociale myndigheder vælger at lade stå til og ikke vise de unge, at der altså er nogen, der holder øje med, hvad de laver, og at det får en konsekvens, hvis deres adfærd er uacceptabel, så gør man i virkeligheden de unge en bjørnetjeneste.

Det er jo ikke så underligt, at de unge kan have svært ved at indse, at det, de gør, er forkert, når det ikke får nogen konsekvenser. Så får tingene lov at udvikle sig. Det starter med bøllestreger, det bliver sikkert småkriminalitet, det bliver til mere og mere, og lige pludselig er det for sent. Så er vejen ud af kriminaliteten blevet lang og meget besværlig. Det handler altså om at vise den unge en konsekvens så tidligt som muligt, og det er baggrunden for dette beslutningsforslag.

Over for denne gruppe af debuterende unge kriminelle er hurtighed en afgørende faktor. Den unge skal samles op med det samme. Der må ikke gå måneder fra pågribelse, og til retsmøde finder sted, ligesom der ikke må gå måneder fra dommen, til en eventuel sanktion sættes i værk – hvis der altså overhovedet sker noget som helst.

I Det Konservative Folkeparti tror vi, at en kort straf, der skal afsones i umiddelbar tilknytning til pågribelse og dom, og samtidig iværk-

sættelse af en række individuelle forebyggende tiltag, vil være et meget effektivt middel til at få unge førstegangskriminelle tilbage på sporet.

Selvfølgelig kan man ikke bruge straksdomme i alle tilfælde. Overskriften til beslutningsforslaget er da også, at der skal skabes mulighed for straksdomme og straksafsoning. Det er klart, at ved grov kriminalitet er det ikke straksdomme efterfulgt af en kort straf, der er brug for. De kriminalitetsformer må selvfølgelig behandles inden for den eksisterende retspleje. Men over for debuterende unge kriminelle, der eksempelvis har lavet grovere hærværk, vold eller et biltyveri, vil det efter vores opfattelse være et godt middel.

Det siger også sig selv, at anvendelse af dette middel fordrer, at den unge enten er blevet grebet på fersk gerning eller tilstår. Hvis det ikke er tilfældet, kan man selvsagt ikke gøre brug af straksdomme og straksafsoning, da der jo i så fald selvsagt vil være mulighed for at ændre og anke en dom.

Med andre ord, Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig forslaget.

Anne Baastrup (SF):

Efter de sidste to indlæg om, hvad det er, det her beslutningsforslag handler om, må jeg indrømme, at jeg er blevet ganske forvirret.

Det er jo sådan, at politidirektøren i København, fru Hanne Bech Hansen, allerede har meddelt i pressen, at hun agter at sende Jørn Bro, som er medlem af den hurtigt arbejdende arbejdsgruppe, som justitsministeren omtalte, et forslag om chokfængsling.

Den socialdemokratiske ordfører har jo beskrevet de amerikanske erfaringer. De amerikanske erfaringer er kort stillet op i Ugebrevet Mandag Morgen fra 6. november, og jeg citerer derfra: »Chokfængsling. Konsekvent, men korte fængselsstraffe til alvorlig førstegangskriminalitet.« Projektet skulle ud fra en eller anden form for fornuft gå ud på følgende: »Ved mødet med den rå fængselsverden vil den unge førstegangskriminelle blive afskrækket fra at begå fremtidige lovovertrædelser.«

Forskningen skulle angivelig vise, at chokfængslede lovovertrædere ikke afskrækkes. De begår i bedste fald lige så megen ny kriminalitet som personer udsat for andre sanktioner. Effekten vil formentlig øge kriminaliteten, men det er jeg helt sikker på, at arbejdsgruppen, der nu beskæftiger sig med den nye sanktionsform, natur-

ligvis vil tage ind i sine overvejelser, før man reelt kommer med det som et forslag.

Det, jeg synes, jeg vil slå ned på i forslaget, er en hurtig afgørelse, hurtig indgriben. Nu går jeg ikke ud fra, at hverken Venstre eller De Konservative regner med, man skal i fængsel, hvis man som 15½-årig snupper en pose slik i Brugsen, men det, jeg går ud fra at både Venstre og SF kan blive enige om, er, at hvis man som brugsuddeleer opdager, at der er et barn, der tager slik, er det nok en ganske smart vej frem at kontakte forældrene.

Hvis man i skolen opdager, at der er et barn, der ikke deltager systematisk i undervisningen, et barn, der går med tøj, som tydeligvis ikke er betalt af forældrene, eller man på anden måde som klasselærer oplever, at barnet vantrives, men udadtil har nogle andre fremtrædelsesformer, så er det ikke en dårlig idé at kontakte socialforvaltningen.

Jeg ved i virkeligheden ikke rigtig, hvad det er, jeg skal mene om det her. Jeg mener ikke, at de erfaringer, man har fra USA, på nogen måde kan få partier som Venstre og De Konservative til at gå ind for det. Jeg går ud fra, at man også dér vil inddrage forskningen, men vi kan blive enige om en eller anden form for hurtig reaktion. Det er vi alle enige om, men om man skal sættes i fængsel på grund af butikstyveri? Det er jo det, der står: Første strafferetlige overtrædelse, vupti ind 1-3 dage. Hvis man sætter en ung 15-16-årig ind 1-3 dage, uden at han må snakke med nogen som helst, så tror jeg virkelig, at man får skabt et grundlæggende had til samfundet, plus at når han kommer ud, hvis han er i en subgruppe, bliver han sej, bliver han den store, bliver han den, som de andre skal efterligne.

Grundlæggende er jeg helt uenig i den dér tankegang, men jeg går ind for en hurtig reaktion, der er adækvat, og som får den unge til at komme i den situation, som den unge mangler, hvor der er et menneske, der ser barnet, der ser den unge. Støtte- og kontaktpersonsordning, en ordentlig ungdomskontrakt – hold fast i dem! Fritidstilbud, således at den første reaktion skal være: Du har vist et problem. Dig tager vi hånd om, og det er mig som person, der holder fast i dig, således at den unge oplever, at der er noget at miste, hvis man ikke opfører sig ordentligt. Det er jo det, der er deres hovedproblem. De har intet at miste, for de har ingenting.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Hvor er det dog herligt pludselig at kunne tale til hinanden i stedet for at tale forbi hinanden, som jeg havde indtryk af ved behandlingen af sidste beslutningsforslag.

Jeg kan forsikre fru Anne Baastrup om, at der overhovedet ikke er tale om den, der stjæler en pose slik første gang.

Og så vil jeg for at holde dialogen i gang og tale til hinanden måske komme med en indrømmelse, ligesom fru Elisabeth Arnold gjorde ved behandlingen af sidste beslutningsforslag. Vi kunne måske have gjort lidt mere ud af at forklare det med, at det er en mulighed, der skal være til stede for den, der er uden for pædagogisk rækkevidde. Det er ikke et spørgsmål om at nå at straffe alle. Det er meget, meget sjældent, det skal bruges.

Med hensyn til de amerikanske tilstande og de amerikanske fængsler er det ikke dem, vi siger til i beslutningsforslaget. Det er f.eks. de nye institutioner, der er blevet oprettet. Det er et spørgsmål om, at man ikke kommer sammen med hærdede kriminelle. Det er et spørgsmål om, at man får dem ind og siger, som netop fru Anne Baastrup sagde: Du har vist et problem. Det skal vi have løst her og nu.

Der skal altså være en hurtig reaktion, hvor vedkommende ikke bliver sat hen for sig selv, men hvor der kan arbejdes videre med vedkommende, mens man har vedkommende inden for rækkevidde, og ikke mens han render og laver nye forhold. Så det synes jeg var en positiv indfaldsvinkel.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg tror, hr. Karsten Nonbo lige skal kigge sit beslutningsforslag igennem. For det første står der fængsel, for det andet står der, at man skal være alene. Det, jeg snakkede om, var den amerikanske undersøgelse, der viser, at det dér chok betyder ingenting.

Og så til sidst: Der er ingen, der er pædagogisk uopnåelige. Alle kan. Det drejer sig bare om vores hærdebrede folk, der ikke slår. Jeg er meget glad for, at Venstre nu endelig har tilkendegivet, man ikke ønsker at slå. Der er ikke nogen, der er pædagogisk uopnåelige. Det handler bare om, at metoderne ikke er udviklet. Vi kan. Vi skal bare give mulighederne for det. Vi har mange eksempler på, at det kan lade sig gøre, og jeg

er glad for, at Venstre nu endelig er begyndt at snakke i de baner.

Men det her beslutningsforslag handler altså om noget andet end det, hr. Karsten Nonbo står og siger her fra talerstolen.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Der er noget, der tyder på, at fru Anne Baastrup vil have debat. Hvis fru Anne Baastrup læser det hele i beslutningsforslaget, så står der altså »alene«, men der står også »med mulighed for besøg fra forældre, med mulighed for besøg fra sagsbehandlere«. »Alene« skal altså ses i forhold til medgerningsmænd.

Og omkring fængslerne: Vi kalder det jo at varetægtsfængsle. Det gør vi også, når vi varetægtsfængsler børn og unge mellem 15 og 18 år. Det hedder også at fængsle, men det, der reelt sker, er, at de kommer i surrogatvaretægtsfængsel, de bliver frihedsberøvet. Det er det, der er nødvendigt, mener jeg, hvis vi skal nå dem rent pædagogisk. Vi er også somme tider nødt til at være fysisk til stede, hvis vi skal behandle dem pædagogisk, og så kan det ikke nytte noget, at de render ude og laver noget andet. Ellers skal vi have indført det, vi kalder fjernbehandling eller en slags voodoo-behandling.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg har et spørgsmål, og nu kan det jo efter reglerne kun blive til SF's ordfører, men det undrer mig alligevel, at salen nu hører to yngre kvinder fra venstre side i mangel, først Socialdemokratiets ordfører, nu SF's ordfører, tale om at slå. Er det sådan en freudiansk længsel, der trænger igennem her fra ordførerne? Kan vi ikke få lidt at vide om det?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg har to eksempler. Hr. Anders Fogh Rasmussen skulle rigtig lægge op til Venstres landsmøde, og der bliver han netop spurgt om, hvad det er for nogen hærdebrede typer, og han bliver spurgt, om de skal slå. Han henviser til skibsprojektet »Fulton«. Og han svarer ikke. Der er en pausestreg i interviewet.

Så har jeg været sammen med fru Inge Dahl-Sørensen i en debat om revselsesretten. Der var der netop en fra »Fulton«, der var blevet slået, hvor fru Inge Dahl-Sørensen klart tilkendegav, at forudsætningen for, at han var kom-

met ud af sin kriminalitet, da var, at han havde fået ret mange på kassen.

Dér er vi i SF ikke enige. Men jeg kan jo ikke gøre for, at fru Birthe Rønn Hornbech har to medlemmer – den ene er faktisk formand, og den anden er medlem af Retsudvalget – der tilkendegiver det åbenlyst. Når man så spørger her fra talerstolen, om Venstres ordfører i denne sag ikke mener, at man skal slå, så synes jeg da i og for sig, det er o.k., at man siger, at da der er nogle folk i Venstre, som ikke mener, man skal slå. Det skal man da kvittere for og være glad for.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Fru Sandy Brinck for en kort bemærkning til fru Anne Baastrup.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg skal bare bede fru Anne Baastrup bekræfte, at hr. Anders Fogh Rasmussen på Venstres landsmøde netop siger: »Vi har brug for flere Fulton'er«.

Det gjorde da mig lidt skræmt, for vi kender jo godt pædagogikken på »Fulton«. Vi ved godt, der bliver stukket et par på kassen. Derfor var det, jeg kvitterede over for hr. Karsten Nonbo, der sagde, at det ikke er korporlig afstraffelse.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Peter Skaarup som ordfører.

Peter Skaarup (DF):

I Dansk Folkeparti har vi læst det her forslag med stor interesse, for det er jo et af de forslag, der tager hånd om den situation, som vi nok er mange der har været bekymrede for gennem specielt det sidste halve år, hvor vi har set mange unge mennesker, også under den kriminelle lavalder, begå grov kriminalitet. Det ser ud, som om de kriminelle bliver yngre og yngre, og det er en udvikling, som vi må prøve at modgå fra Folketingets side, og der synes vi, det her forslag er meget fornuftigt.

Man kan selvfølgelig altid komme med en masse løftede pegefingre, og vi har været inde på tidligere under debatten, at det gør SF, fordi SF altså ikke ønsker at stramme op på nogen af de her områder. Det er helt klart.

Det er jo typisk for debatten i dag, at de eneste partier, der kommer med konstruktive forslag til forbedringer, er Venstre, De Konservative, Dansk Folkeparti og Frihed 2000, hvorimod ven-

strefløjen sidder tilbagelænet. Regeringen gør det også og kommer ikke med nogen initiativer.

Det er klart nok, at så er det selvfølgelig Venstre, De Konservative, Dansk Folkeparti og Frihed 2000, der skal have på hattepulden, fordi vi har formastet os til her i dag – meget naturligt i øvrigt efter den store debat, der har været – at prøve at sætte ned på tryk, hvad det er, man kan gøre for at rette op på nogle af de problemer, der er.

Et af forslagene handler altså om straksafsoning, og det kan da godt være, at perioden skal være længere, inden for hvilken man skal straffes, og hvor man skal sidde spærret inde. Det kan godt være, det ikke skal være 2 eller 4 dage, men det opfatter jeg også sådan, at forslagsstillerne er villige til at gå ind og snakke om, at det i nogle tilfælde måske skal være en længere periode. Men hovedsagen er, at den unge mærker en følelig straf, i samme øjeblik den kriminelle handling er begået.

Problemstillingen i dag er jo de lange ventetider, vi har inden for dele af retssystemet. Fra det kriminelle forhold bliver begået, går der for lang tid, før sagen kommer for domstolen, og der går igen for lang tid, inden den unge får sin straf, altså kommer ind bag tremmer.

De ventetider er for lange, og det er alle i øvrigt enige om. Vi har prøvet at gøre noget ved det, og ministeren har også prøvet at pukke lidt på alle instanser, både politiet og domstolene, men det har været svært, og derfor er det, sådan opfatter jeg det lidt, et nødråb fra et parti, der gerne vil gøre noget for at ændre tingene.

Det kan vi kun støtte, og derfor er vi hundrede procent positive over for forslaget. Vi synes bare, man skal arbejde videre med en model, der kan opnå flertal for her i Folketinget. Men med den holdning, som venstrefløjen og regeringen indtager, er det meget svært; det må vi erkende. Men man må arbejde videre med det og prøve, om ikke andet så efter næste folketingsvalg, så vi kan få noget igennem, der virker.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg skal blot spørge hr. Peter Skaarup, om det gør indtryk på hr. Peter Skaarup, at udenlandske erfaringer viser, at lige nøjagtig det, der foreslås her, ikke har nogen effekt. Det sandsynliggør tværtimod, at folk fastholdes i en kriminel løbebane.

Og så siger hr. Peter Skaarup, at regeringspartierne ikke ønsker at gøre noget, og så spørger

jeg mig selv: Hvor var hr. Peter Skaarup, da justitsministeren og jeg selv efterfølgende nævnte 20 ekstra sikrede pladser, mellem 100 og 120 nye anbringelsessteder?

Hvor var hr. Peter Skaarup, da man præsenterede ekspertgruppen, hvor vi nu forhåbentlig får en ungdomssanktion, så man kan gribe ind i løbet af 24 timer?

Hr. Peter Skaarup må jo også være bekendt med voldspakken, med indsatsen over for utilpassede unge. Jeg synes, at det billede, hr. Peter Skaarup tegner af regeringspartier, der sidder med hænderne i skødet, er temmelig langt fra virkeligheden.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg må ligesom fru Sandy Brinck konstatere, at hr. Peter Skaarup er forsynet med nogle fantastisk veludviklede rygmarvsreflekser. Det er bare den samme gamle melodi hele tiden.

Den 27. oktober fremsatte justitsministeren den såkaldte lømmelpakke, hvori bl.a. også var nedsat en arbejdsgruppe, som skulle arbejde med, hvordan man skulle finde en ny ungdomssanktion netop for at undgå, at unge kriminelle kommer ind på en lang løbebane. Først den 31. oktober fremsatte De Konservative og Venstre det forslag, som vi behandler i dag.

Man kunne altså godt få indtryk af, at det var den omvendte rækkefølge. Regeringen tog et initiativ, og så kom der nogle fra borgerlig side og fremsatte noget 4 dage efter.

Så til hr. Peter Skaarup vil jeg sige: Prøv lige at læse på datoerne og se, hvilken rækkefølge det er fremsat i.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Jeg ved ikke, om jeg kunne få hr. Peter Skaarup til at bekræfte, at dette her beslutningsforslag har cirkuleret rundt mellem De Konservative, Dansk Folkeparti og Venstre siden ca. den 1. oktober, og at det blev fremsendt til sekretæren for Retsudvalget om mandagen, hvor lømmelpakken kom om fredagen. Jeg ser således mere, at lømmelpakken måske er en afskrift efter dette.

Men det skal vi ikke ende op i, for jeg frasiger mig enhver ophavsret, og det må ikke bruges i fællesskab for os alle sammen, så ikke det her ender i en diskussion om, hvem der startede, og hvem der sluttede, for så er vi ved at være tilbage i den debat, der mange gange ender i vold.

Man starter med at diskutere, hvem der begynder, og så slutter man med at slå hinanden.

Så jeg vil godt høre, om hr. Peter Skaarup kan bekræfte, at han har fået det før den tid. Det ved jeg ikke, om han kan, ellers kan jeg spørge De Konservative senere.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg vil straks rive hr. Nonbo ud af den vildfarelse, at der skulle være overensstemmelse mellem det her beslutningsforslag fra Venstre og De Konservative og regeringens forslag om en yderligere indsats over for ungdomskriminaliteten præsenteret den 27. oktober. Det er jo to vidt forskellige ting. De kan slet ikke sammenlignes.

Det, som V og K lægger op til, er den her chokfængsling. Det er overhovedet ikke det, der optager regeringen. Vi tror ikke på det. Vi tror ikke på det alene af den grund, at vi har en videnskabelig undersøgelse fra USA, hvor man har praktiseret det. Det er den såkaldte Marylandrapport fra universitetet i Maryland, der er en evaluering af 500 forskellige kriminalpræventive initiativer, hvoraf det ses, at den ene af dem, den her chokfængsling, klart og utvetydigt ikke virker.

Tværtimod er der en tendens til, at de, der bliver udsat for den her chokfængsling i en ganske ung alder, bliver stigmatiseret. De kommer til at opleve sig som egentlige kriminelle. Nu har de oplevet det at komme i fængsel, så kan de lige så godt fortsætte den løbebane.

Nej, det, der er regeringens initiativ, er, hvordan vi kan lave en sanktion med et behandlingssindhold. Ikke noget sharp short shock, som vi hørte fru Birthe Rønn Hornbech omtale på Venstres landsmøde med store klapsalver til følge. Ikke de hærdebrede tatoverede typer, som hr. Anders Fogh Rasmussen sagde skulle være dem, der skulle tilbageholde de her unge mennesker.

Det er ikke det, der optager regeringen, men at få en sanktion, der medvirker til at få dem væk fra en kriminel løbebane. Så drag ikke den parallel mellem det her beslutningsforslag og regeringens initiativ. Der er to vidt forskellige tilgange til det menneskesynsmæssigt, men også indholdsmæssigt og holdningsmæssigt.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det var da farlig mange bemærkninger, der pludselig kom ind her, og selvste justitsministeren blandede sig også med en lille oplysning.

Men det, jeg skal sige til hr. Karsten Nonbo, er, at jeg kan bekræfte, at der går noget tid, fra man forbereder et forslag og afleverer det i udvalgsafdelingen, til det kommer frem her i Folketinget og får en dato. Så jeg er faktisk helt sikker på, at sådan et forslag vil være fremlagt, før regeringen kommer med deres. Men de har måske også lidt ekspeditionstid. Men det er fuldstændig ligeegyldigt for mig at se.

Det, det handler om, er indholdet, og det er, som hr. Karsten Nonbo også siger, hvad vi kan blive enige om her i Folketinget. Der er desværre ikke ret meget, der tyder på det. Det har ministeren sådan set også lige klargjort i forhold til det, som fru Elisabeth Arnold sagde, nemlig at regeringen ikke ønsker at følge hverken det her forslag eller noget, der rigtig ligner. Regeringen følger en anden vej, og det er den slappe vej, som vi ser det i Dansk Folkeparti. Derfor havde vi altså gerne set, at man vedtog noget, der ligner det her forslag.

Så undrede det mig lidt, at justitsministeren pludselig læner sig op ad en undersøgelse fra USA. Jeg synes ikke, vi bestiller andet her i Folketinget. Hvis vi fremsætter forslag til stramminger, der ligner noget, der er sket i USA, så får vi bunker af argumenter stukket i hovedet om, at det er helt forfærdeligt, at vi vil lave amerikanske tilstande i det danske retssystem. Men her benytter man sig altså af amerikanske rapporter til at ville prøve at afvise et forslag. Så jeg ved ikke rigtig, hvor vi skal ende og begynde.

Selvfølgelig gør alle oplysninger indtryk også på Dansk Folkeparti, og jeg tror også, at det gælder dem, der har fremsat det her forslag. Men vi må bare konstatere, at der har været så mange sager om ungdomskriminelle, at der er brug for nytænkning. Der kan man også konstatere, at det altså er de partier, som jeg har nævnt flere gange her i dag, der kommer med denne her form for nytænkning. Regeringen kommer, indtil nu i hvert fald, ikke med noget, og heller ikke Enhedslisten og SF kommer med nytænkning.

Det er de partier igen og igen, der må komme med det, og derfor er det irriterende at få de her møgfold, fordi man prøver på at komme med nogle gode forslag.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg kan ikke lade være med at sige, at hr. Karsten Nonbos indlæg om, hvor papirerne cirkulerer, jo er et meget godt eksempel på det, jeg sagde i mit indlæg, om, at møderne skal reduceres kraftigt, så vi kan skride til handling lidt hurtigere.

Jeg synes, det er interessant, at hr. Peter Skaarup når frem til det med indholdet. Hr. Peter Skaarup nåede i hvert fald at sige det. Kunne vi så ikke bare få løftet sløret lidt for, hvad det er for en konsekvens, der skal være, ud over de 2-4 dage?

Hr. Peter Skaarup taler også om nytænkning. Mig bekendt er det der med at bure folk inde længst muligt sådan nærmest oldnordisk. Det er ikke nytænkning. Når man nu har prøvet denne her metode i USA, så er det vel nærliggende at se på de resultater, og resultaterne viser, at det ikke virker. Hvorfor i alverden skulle vi så gøre det?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det er sjovt nok at høre regeringens holdninger her. Først går fru Elisabeth Arnold ind i en strid om copyrighten: Hvem var det, der kom først med de gode initiativer? Så kommer fru Sandy Brinck efterfølgende og siger, at det er et helt forfærdeligt initiativ, og at det ikke bruges til noget som helst.

Jeg ved ikke, hvor regeringen er henne i denne her sag. Man er fuldstændig uenig de to regeringspartier imellem, hvorvidt det her er et godt initiativ, og hvem der har copyrighten, eller om det er et dårligt initiativ. Det skulle man da se at bringe i orden, inden man går ind i sådan nogle debatter, hvor man illustrerer den uenighed, man åbenbart har i regeringen, om retspolitikken. Det er i øvrigt ikke overraskende, at den er der, men det er da interessant at få det frem under en debat som den her.

Så ville jeg igen sige i forhold til USA-rapporterne: Jamen som sagt findes der jo tusind rapporter, der viser henholdsvis det ene og det andet om forskellige forhold.

Når vi diskuterer modersmålsundervisning, kan man finde rapporter, der fortæller, at det er fuldstændig tosset at lave modersmålsundervisning. Man kan også finde rapporter, der siger, det er enormt godt, og at det virker. Der må man

så prøve at bruge den sunde fornuft en gang imellem, og vores sunde fornuft siger, at det her forslag er et skridt i den rigtige retning. Der skal laves en straksafsoning, så der er kontant afregning, når man begår kriminalitet. Det burde da sige sig selv.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg tror ikke, det vil lykkes for hr. Peter Skaarup at give offentligheden indtryk af, at han er en lille forfulgt uskyldighed, som pludselig afføder adskillige korte bemærkninger på en fuldstændig fredssommelig tale.

Nej, hr. Peter Skaarup sagde, at regeringen ikke tog nogen initiativer. Helt løsrevet fra det beslutningsforslag, vi behandler nu, blev der sagt, at regeringen ingen initiativer tog, og at initiativerne derfor måtte komme fra anden side. Så gik jeg op på Det Radikale Venstres vegne og sagde, at vi havde været med til at tage det initiativ, der blev præsenteret den 27. oktober i form af lømmelpakken. Jeg sagde ikke, den lignede den anden, men jeg sagde bare, at vi altså tog et initiativ. Så lad nu være med at prøve at skabe en splid, hvor der ikke er nogen splid, vil jeg sige til hr. Peter Skaarup. Hr. Peter Skaarup er ikke nogen lille forfulgt uskyldighed.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Hr. Peter Skaarup behøver ikke at være i tvivl om, hvor regeringen står. Hr. Peter Skaarup kan læse, og jeg vil opfordre hr. Peter Skaarup til at læse kommissoriet for den arbejdsgruppe, som har været omtalt flere gange. Vi ønsker en ungdomssanktion, sådan at man har sikkerhed for, at man i løbet af 24 timer kan sætte ind med de mange udmærkede instrumenter, som vi allerede har.

Jeg sagde i mit ordførerindlæg, at straf uden et indhold af opdragelse ingen effekt giver. Hvad er det, der får hr. Peter Skaarup til at tro på, at hvis man sætter folk hen i et hjørne, og de angår deres synder, så kommer de ud som dydsmønstre oven i købet efter 2-4 dage? Der må da være et indhold i den sanktion, og dér er det jo så, at vi har lavet anbringelsespladser, både sikre og så 100-120, som er åbne institutionspladser. Det er nytænkning, vil jeg sige til hr. Peter Skaarup. Resten er middelalderligt og uden effekt.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg skal ikke blande mig mere i den der uenighed, jeg syntes jeg opfattede mellem regeringspartierne, og det har vi diskuteret. Vi kan nok ikke komme det meget nærmere.

Men det, jeg ville sige til fru Sandy Brinck, er jo: Er det nytænkning? Sådan bliver det ligesom præsenteret. Men er det nytænkning, at regeringen nu forsøger at leve op til det, som vi har kaldt på i årevis, nemlig at den fik skaffet det antal sikringspladser, som det var nødvendigt at skaffe? Er det nytænkning? Det er da ikke særlig meget nytænkning. Jeg ved da, at man har været meget utilfreds med socialministeren og ministeriet i lang tid, fordi det ikke er lykkedes i samarbejde med amterne at skaffe de her pladser. Det er et programpunkt, man har haft i årevis. Nu siger man så: Nå ja, men nu skaffer vi så de pladser. Jamen det er da også godt, men det skulle man have gjort for mange år siden.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Så er det fru Lone Yalcinkaya som ordfører.

Lone Yalcinkaya (CD):

Da CD's ordfører ikke kan være til stede, vil jeg fremføre følgende:

Med dette forslag ønsker forslagsstillerne at indføre en lynproces med efterfølgende lynafsoning for unge kriminelle, som ikke tidligere er blevet retsfulgt. En slags chokkur kan man vel kalde forsøget. Umiddelbart synes vi i CD, at forslaget lyder sympatisk, da vi jo generelt er enige i, at handling og konsekvens langt hen ad vejen er alfa og omega i strafferetsplejen. Alligevel er der dog en række spørgsmål, som melder sig, når man læser forslaget igennem.

Det fremgår af forslaget, at forslagsstillerne forestiller sig straksdommene anvendt i forbindelse med mindre alvorlige straffelovsovertrædelser som eksempelvis vold, hærværk eller berigelsessager. Så vidt vi er orienteret, afgøres mindre hærværksforseelser med en bøde, og almindeligvis må man vel betragte enhver frihedsstraf som en mere indgribende og dermed hårdere straf end bøde, også selv om den kun er på et par dage. Er konsekvensen af dette forslag dermed ikke, at en 24-årig debuterende hærværksmand vil slippe med en bøde, men havde han bare været 1 år yngre, var han kommet i

fængsel for det samme? Hvor er rimeligheden i dette?

Vi troede, at vi i Danmark hyldede princippet om, at lige forhold skulle behandles lige, og at ung alder er en undskyldende og straffeformildende omstændighed, ikke det modsatte. Dette problem synes vi ville være relevant at få en kommentar til.

Noget andet er spørgsmålet om anke. Vi har bemærket, at det i bemærkningerne er anført, at det er en forudsætning, at de unge erkender eller bliver taget på fersk gerning, og at de i modsat fald skal have lejlighed til at anke dommen. Dette er ganske udmærket. Men hvis jeg var ung førstegangskriminel, ville jeg da hurtigt blive klar over, at jeg bare skal nægte, også selv om jeg blev taget på fersk gerning. Og hvad så? Ville man så indsætte den unge til afsoning og afvente anken derefter?

Som det fremgår af ordførertalen, er der altså nogle spørgsmål, som vi i CD gerne vil have afklaret, før vi melder vores støtte til forslaget. Men intentionerne er vi da nogenlunde enige i.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Lige til opklaring af det spørgsmål, der kommer fra CD: Det er jo ikke sådan, at alle på 23 år, der første gang laver hærværk, skal ind at sidde. Det er meget væsentligt, og det er derfor, jeg har gentaget det nogle gange, at det er muligheden med hensyn til dem, der er fuldkommen uopnåelige. Langt, langt de fleste vil jo også falde ind under det med bøde ved førstegangshærværket, om så de er 15, 16, 17 eller 18 år. Men det er dér, hvor man siger: Her er ingen mulighed ud af kriminaliteten, før vi har vedkommende til stede. Så det er at sætte tingene lidt forkert op, hvis man tror, at samtlige på 23 år skal ind og sidde, men bare de venter, til de er 24 år, så får de en bøde. Det er ikke det, der er meningen med det.

Så vil jeg også lige pointere det med hensyn til anke. De her sager er klart der, hvor de er taget på fersk gerning, og hvor der overhovedet ikke er tvivl om, at de har begået den kriminalitet. Det andet er jo fuldkommen uladsiggørligt, og det vil vi ikke være med til i Venstre, nemlig at man dømmer folk – det er jo nærmest en slags gå-planken-ud, altså en lynchning. Hvis ikke man har rettergangen først, og det er helt sikkert, at de har lavet forholdet, så er det klart, at vi godt kan se, at det er uanvendeligt.

(Kort bemærkning).

Lone Yalcinkaya (CD):

Det lyder da interessant, at meldingerne, der kommer herfra, er andre, end hvad vi kan læse ud af teksten i beslutningsforslaget. Men derudover vil jeg selvfølgelig henvise til udvalgsarbejdet.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Så er det fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil gerne indledningsvis sige, at jeg synes, at hr. Karsten Nonbo som medforslagsstiller fra partiet Venstre i løbet af debatten om det forslag, vi behandler nu, har udvist en meget, meget heroisk adfærd med henblik på at virke som fredsbevarende styrke mellem de forskellige fløje her i Folketinget, og det synes jeg i hvert fald under alle omstændigheder skal siges. Hr. Karsten Nonbo er de gode viljers repræsentant, og jeg siger tak for det.

Det næste, jeg vil sige, er, at i Det Radikale Venstre er vi enige i hensigten med dette forslag, nemlig en hurtig rettergang, en hurtig domfældelse, en hurtig afsoning, en hurtig sanktion og konsekvens, når der begås lovovertrædelser især af unge mennesker, som gerne skulle føle, at de nu er på vej ud i noget skidt, og at det helst ikke skulle fortsætte.

Derfor er jeg enig i formålet, nemlig at man har konsekvens over for unge lovovertrædere, så de ikke kommer ud i en kriminel løbebane.

Men der er jo altså også nogle forbehold. Jeg har to spørgsmål til hr. Karsten Nonbo. Det er for det første angående aldersgrænserne.

Jeg har undret mig lidt over aldersgrænsen på 23 år. Det er muligt, der er en begrundelse for det. Men vi har jo i forvejen den kriminelle lavalder – den skal vi også diskutere senere i dag – og den er på 15 år. Og så har vi en myndighedsalder på 18 år. Men alderen 23 år har jeg ikke nogen særlig begrundelse for. Jeg troede faktisk, det var sådan, at hvis man var over 18 år, var man at betragte som en voksen, fuldgroet person, og så måtte man altså tage de konsekvenser, som andre voksne kriminelle tog. Det første spørgsmål er altså om alderen.

Det næste spørgsmål er så – nej, det er ikke noget spørgsmål, men bare en konstatering af, at den sanktion, som er beskrevet her, den meget korte og hurtige fængselsstraf, er vi i Det Radikale Venstre ikke enige i.

Vi har hørt politidirektøren for København, Hanne Bech Hansen, fremsætte forslaget, men vi har også hørt de advarsler, der har været med at gennemføre et sådant forslag. Det er blevet sagt, at man skal passe på med at sætte helt unge mennesker i fængsel. Man risikerer faktisk, at de synes, det er ret sjovt. Man risikerer, at de synes, det jo ikke er så slemt, og navnlig her, hvor der står: Man skal kun sidde ganske kort tid, og man skal godt nok være alene, men man skal have mulighed for at få besøg af kommunale sagsbehandlere, SSP-arbejdere og forældre.

Det kan jo være, at det der korte ophold i fængslet i virkeligheden næsten bliver, jeg vil ikke sige en ferie, men i hvert fald ikke bliver noget, der er særlig afskrækkende.

Hvis det skulle være afskrækkende, skulle det være i et rigtigt fængsel sammen med voksne, og det ville måske i virkeligheden virke forrånde og virke yderligere tillokkende til at fortsætte med de gale streger.

Så jeg tror simpelt hen ikke på den sanktion.

Men derfor er jeg alligevel interesseret i, at vi får et samarbejde med Venstre om at nå effekten, nemlig at vi får bremset ungdomskriminaliteten. Det formål tror jeg vi kan være enige i alle sammen.

Men den type sanktion her med de korte fængselsophold tror jeg simpelt hen ikke på.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Jeg tror netop ikke, at det vil straffe, hvis man sætter dem sammen med andre, som fru Elisabeth Arnold siger. Så tror jeg netop, de vil komme ind i et jubelkor.

Jeg tror, at det ville være godt, hvis de kommer ind 1-3 dage og får ro i sjælen, får lidt tid og ro om ørene til at tænke sig om og snakke med konstruktive mennesker som deres forældre og deres SSP-medarbejder fra skolen og deres sagsbehandler. Det lige at få ro et par dage ville være godt.

Med hensyn til fru Elisabeth Arnolds spørgsmål om aldersgrænserne: Når jeg skriver straf, er det for mig en selvfølge, at det er 15 år som nedre grænse, for vi straffer ikke nogen under 15 år. Den øvre grænse er hentet ud fra, at man i sociallovgivningen er gået højere op med hensyn til at hjælpe unge mennesker i gang. Derfor har vi valgt 23 år, som er den øvre grænse for, hvornår man socialt går ind og hjælper unge mennesker. Den er hævet, og det er forklaringen på det.

Men det er helt selvfølgeligt for mig, at 15 år er nederste grænse, for det er den kriminelle lav-alder, og vi straffer ikke nogen under 15 år.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil godt sige tak for svaret på spørgsmålet om alder. Den anden beskrivelse – at være i ro nogle dage og tænke over tingene – tror jeg også er en god idé. Men jeg tror bare, at det ville være bedre, hvis det var på en institution og ikke i et fængsel. Måske nærmer vi os i virkeligheden en løsning på et eller andet tidspunkt, når det arbejde, som er sat i gang af justitsministeren ved den særlige ekspertgruppe, som fru Hanne Bech Hansen åbenbart korresponderer med, er færdigt her i slutningen af januar.

Jeg tror, vi måske skal holde vågerne åbne, inden de fryser helt til, og så håbe på at få et godt resultat for os alle sammen.

(Kort bemærkning).

Henrik Sass Larsen (S):

Jeg skal bare spørge den radikale ordfører, om vi fik et godt nok svar på det med, hvad de skal lave i det der fængsel. Skal de bare sidde i isolation dér og ikke møde nogen andre fanger? Skal de bare ind i et rum for sig selv og sidde? Er det så chokket i det dér short sharp shock? Jeg har ikke helt fattet fidusen i de hersens ting. Er det sådan en slags lidt strengere stuearrest, det her går ud på?

Jeg forstod det sådan, da Venstres ordfører på Ventres landsmøde stillede sig op og talte om disse hersens ting, at det var meningen, at de skulle ind over for nogle rigtige fanger og få et rigtigt chok ud af det. Nu forstår jeg bare, at de skal sættes ind i et rum for sig selv og møde nogle fornuftige mennesker.

Jeg synes ikke, det er så klart, det her.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jamen jeg kan sige til hr. Henrik Sass Larsen, at jeg også er lidt forvirret, for jeg synes også, det er svært at forstå, at et ophold af den her type skulle minde om det, som vi har fået beskrevet fra anden side, nemlig at man skulle ind og mærke fodlænkernes raslen og alle de andre ubehagelige ting, som er i et fængsel.

Sådan er det jo ikke beskrevet her. Det er jo beskrevet, som om det skal være en samtale med velmenende mennesker, som har pædagogiske kompetencer, og med forældre og andre

venlige mennesker. Så det minder meget lidt om det, vi hørte fra Venstres landsmøde.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Jann Sjursen som ordfører.

Jann Sjursen (KRF):

Beslutningsforslaget fra Venstre har nogle positive intentioner, som vi ser det fra Kristeligt Folkepartis side. Vi er enige i, at det er vigtigt i forhold til de helt unge førstegangslovovertrædere, at der skrives hurtigt og konsekvent ind. Det alene kan være med til at forhindre – det er dér, tror jeg, vi er enige med forslagsstillerne – at unge påbegynder en egentlig kriminel løbebane. Så langt er vi altså enige med forslagsstillerne.

Når det kommer til det konkrete virkemiddel, som Venstre ønsker at tage i anvendelse i denne her sammenhæng sammen med Det Konservative Folkeparti, nemlig at bruge fængselsophold til at sikre disse unge kriminelle ro om ørene, som hr. Karsten Nonbo sagde for lidt siden, så er vi måske ikke helt så stærke i troen, som Venstre og Det Konservative Folkeparti er i denne her sammenhæng.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi har fået præciseret også her under debatten, at der ikke bare er tale om isolationsfængsling, og at de unge i fængslet ikke må møde nogen andre end sig selv, men at de sociale myndigheder og forældre skal have adgang. Men jeg tror nu alligevel, at det er et spørgsmål, om man ikke kunne opnå det selv samme møde med sociale myndigheder andetsteds i en institution, med forældre, med voksne, som kunne tage fornødne samtaler med de unge mennesker og give dem andre ideer i hovedet end netop det at begå kriminalitet.

Det tror jeg faktisk man kunne nå mere ved, og jeg mener også, at vi herhjemme har gode eksempler på institutioner, som rent faktisk har påvist, at det med en massiv indsats kan lade sig gøre at få unge bragt på ret køl igen, ikke ved at spærre dem inde bag lås og slå, men ved at lægge dem i menneskelås, som man kalder det på den efterhånden så berømte institution Solhaven i Nordjylland.

Det er en vej, som vi faktisk fra Kristeligt Folkepartis side tror er mere farbar, og det er vel at mærke ikke bare i forhold til dem, som har begået kriminalitet igen og igen og igen og er opgivet af forskellige systemer, men også i forhold til førstegangslovovertrædere, som er målgruppen for Venstres og De Konservatives forslag.

Jeg vil også godt fremdrage et aspekt i bemærkningerne, hvor forslagsstillerne gør opmærksom på, at det nok ikke altid er sådan, at politiet har de fornødne ressourcer til at kunne varetage det egentlige kriminalpræventive arbejde i forhold til de unge.

Nu skal jeg ikke polemisere i forhold til det politiforlig, som Venstre er med i, men jeg tror alligevel, at det er en vigtig pointe at fremdrage i denne her debat, for vi bliver nødt til at erkende, at hvis vi skal nå videre på dette her område også i forhold til førstegangslovovertrædere og utilpassede unge i det hele taget, så kræver det faktisk flere ressourcer også til det egentlig forebyggende arbejde og det arbejde, der kan forhindre, at unge for alvor bevæger sig ind på en kriminel løbebane.

Hvis jeg skal opsummere Kristeligt Folkepartis holdning, er vi altså positive over for intentionerne bag Venstres forslag. Midlet – at bringe også helt unge i fængsel – tror vi ikke helt så meget på, men vi ser egentlig Venstres og De Konservatives forslag som et nyttigt bidrag til den debat, som vi også forudser kommer, når den ekspertgruppe er færdig, som er nedsat af regeringen, og som bl.a. skal vurdere en ungdoms-sanktion inklusive en egentlig behandling af unge. Da kan vi nå videre på dette her område, for vi er helt enige med forslagsstillerne i, at der er behov for, at der skal ske noget.

Tom Behnke (FRI):

Jeg synes, at forslagsstillerne har fat i noget af det rigtige. Det, det jo handler om, er for det første, at man griber ind allerede første gang, en ung laver en kriminel handling. At man sørger for, at det bliver sanktioneret allerede første gang, og at man ikke i systemet har en træghed, sagsbehandlingstid eller ventetid, der bevirker, at den unge kan komme til at gå i temmelig lang tid, inden sagen overhovedet bliver taget op.

Bliver sagen taget op til den tid, og falder der måske en dom af den ene eller anden karakter, så kan det være, at der så igen går yderligere lang tid, inden sanktionen udmøntes, hvad enten den nu er det ene eller det andet.

Det er ikke holdbart. Det er ikke holdbart, at man i forhold til at sanktionere en kriminel handling – i forhold til at gå ind og sige, at den kriminelle handling var forkert: Lad være med at gøre det igen – venter halve eller hele år med at sige det. Det er ikke hensigtsmæssigt, og det er pædagogisk meget ukorrekt at gøre det på den måde.

Hvis vi mener det alvorligt med vores system, som det er bygget op, altså at vi har nogle love, og at overtrædelse af de love skal sanktioneres, så må det også være sådan, at sanktionen falder i umiddelbar tilknytning til den kriminelle handling. Ellers har det ikke den store effekt og betydning.

Det er lige så vigtigt for mig at understrege, at det er vores opfattelse, at man skal straffe hver gang, der bliver begået en kriminel handling, og at man ikke skal samle til huse – eller til høbe, eller hvad man vil kalde det – for så at risikere, som jeg selv har set et par gange, at man fremstiller én i dommervægten med mellem 60 og 70 verserende sager.

Det er i øvrigt en pudsigt historie, hvor dommeren meddelte, at han egentlig ikke troede, at vedkommende ville begå fornyet kriminalitet, så vedkommende blev ikke varetægtsfængslet.

Så vendte vi tilbage igen 14 dage efter. Da havde vedkommende over 80 verserende sager. Da begyndte dommeren så at kunne se, at jo, nu må vi nok hellere sætte ham ind, for det er vist én, der ikke helt har forstået systemet.

Men altså det, det handler om, er at straffe første gang, og det gælder om at straffe hver gang. Sanktionsvalget er op til dommerne, det er op til domstolene. Sanktionsvalget fremgår jo af lovgivningen, altså hvilke muligheder der er til stede, og hvad man kan vælge som sanktioner.

Men det er klart, at sanktionsvalget selvfølgelig skal tages ud fra gerningsmandens alder, gerningsmandens modenhed og gerningens grovhed. Det er vigtigt, at vi sender et klart, utvetydigt signal til den kriminelle om, at begår man en kriminel handling, så har det en konsekvens.

Konsekvensen skal ikke være som i dag, at vi skriver nogle papirer og lægger dem på en hylde, og så kan det være, at vi genoptager sagen om ½ år.

Det er ikke konsekvens. Det er slet ikke konsekvens. Så systemet skal strammes op. Der skal effektiviseres. Der skal jo også være konsekvens for at give den unge kriminelle forståelsen af, at man altså er nødt til at have et ansvar og føle et ansvar ikke bare over for andre mennesker, men også over for sig selv. Det er utrolig vigtigt, at de elementer bliver genskabt i den unges moral, for det er de elementer, der mangler. Det er dem, der er væk. Hvis man føler et stort ansvar for sine medmennesker, hvis man har forståelse for, at det får konsekvenser, når man laver noget kri-

minelt, så gør man det ikke. Så de elementer mangler. De er væk.

Jeg tror, det er en god måde, som forslagsstillerne her har foreslået, nemlig at man sørger for, at en ung kriminel allerede med det samme kommer ind og får lidt ro over situationen, får lidt ro over sig selv, får lov til at tænke over tingene, får lov til at sone, altså tænke over tingene. Jeg tror, det er ganske væsentligt, at de ikke kan gå ud 1½ time, efter at de er blevet anholdt, ikke kan løbe ud til kammeraterne og sige: Ha, ha, der skete ikke noget som helst. De siger godt nok, der bliver skrevet en sag, så kommer der et eller andet papir om, at man skal møde i retten et halvt år senere.

Og hvad så? Så møder man i retten, så får man en betinget dom, og hver gang kan man juble over for kammeraterne og sige: Kan I se, der sker ikke noget som helst. Jeg er stor og stærk. Jeg tør det hele, der sker ingenting ved det.

Det duer ikke. Det er nogle forkerede signaler, vi sender til de kredse af unge, som kan finde på at begå kriminalitet eller allerede har gjort det.

Jeg mener beslutningsforslaget her er et kvalificeret bud på, hvordan vi kan komme det til livs, få en løsning på problemet.

Jeg synes til gengæld også, det er ret væsentligt at se det her beslutningsforslag i en sammenhæng med de andre beslutningsforslag, der bliver diskuteret i de her dage, og også i en sammenhæng med det, som regeringen har sat over, og hvor vi jo ved, at der kommer en redegørelse, et notat, eller hvad det nu bliver til her omkring nytårsskiftet.

Jeg tror, at vi måske sammen finder en løsning og kan få en samlet debat hen over den her samling om, hvad vi gør med de unge kriminelle

Så synes jeg meget konkret om beslutningsforslag nr. B 26, at det eneste, der sådan set er værd at kritisere, er, at man har sat en øvre grænse på 23 år.

Jeg er godt klar over, at her er det, fordi man er ude efter at gøre noget for de unge mennesker, men alligevel. Det med, at man skal sørge for, at sagerne bliver ekspederet, burde jo gælde for alle sager om kriminelle. Altså første gang og hver gang: Konsekvens og ansvar, også selv om man er over 23 år.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Det er blot, fordi det nu kommer til at fremstå i debatten og også i hr. Tom Behnkes indlæg her, som om man har opfundet den dybe tallerken ved at sige, at man skal have fat i roden første gang. Det lå faktisk i regeringens voldspakke fra 1997, og jeg ved positivt, at det fungerer sådan, bl.a. her i København.

Baggrunden for det ekspertudvalg, der så er nu, er jo netop den problematik, som hr. Tom Behnke nævner med, at nogle stort set kan gå ud ad døren bagefter, uden at noget andet tager over, og der er det så, vi siger, at der skal altså være nogle af de sociale myndigheder, der tager over.

Men jeg spørger hr. Tom Behnke: Er det ikke korrekt, at det med at få fat i lømmelen første gang, det ligger faktisk i regeringens voldspakke fra 1997? Det er ikke noget, der er opfundet med det her beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Jeg skal ikke kritisere regeringen for at tage initiativer, tværtimod vil jeg gerne rose regeringen for at tage initiativer, og for at vise, at jeg faktisk mener det, har jeg netop bedt Folketingets formand om, at det punkt, vi skal behandle senere på dagen, nemlig beslutningsforslag nr. B 47, som jeg har fremsat, får vi udsat førstebehandlingen af til engang efter nytår, sådan at vi når at se, hvad det er, regeringen kommer med.

Som jeg sagde i mit ordførerindlæg her på nr. B 26, mener jeg, at alle de her ideer, der kommer, om, hvordan vi løser det her, må ses i en samlet helhed, og så er jeg faktisk ret sikker på, at vi måske sammen kan komme et stykke i den rigtige retning.

Det gælder om at kunne tælle til 90 mandater herinde, hvis vi vil have nogen ting ændret, og i erkendelse af det, har jeg bedt om, at behandlingen af beslutningsforslag nr. B 47 bliver udsat indtil videre, for ellers bliver det bare sådan et mismask af bud i øjeblikket.

Jeg tror, det er bedre, at vi tager en samlet debat om tingene.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Karsten Nonbo som ordfører for forslagsstillerne.

Karsten Nonbo (V):

Jeg vil da sige til samtlige ordførere, at jeg synes, det har været en ganske håbefuldt debat. Vi har talt mere til hinanden end forbi hinanden – det var ved at være kulminationen på sidste beslutningsforslag – og det er jeg da glad for.

Jeg er da også glad for, at regeringen har taget det initiativ, den har, og jeg venter med spænding på, at den gruppe, som skal finde ud af, hvad der skal ske, barsler i januar måned, og den må meget gerne lade sig inspirere af dette beslutningsforslag. Så der er ikke nogen hard feelings. Der kommer ikke nogen sagsanlæg fra Copy-Dan på mine vegne.

Til de enkelte ordførere vil jeg ikke sige så meget. Jeg har stille og roligt kommenteret dem hen ad vejen, og jeg synes, hr. Tom Behnke rundede det så godt af med netop at pointere, at der skal gribes ind første gang.

Så havde han et forslag om, at vi skulle gå over 23 år. Det tror jeg egentlig ikke bliver aktuelt, for det, det drejer sig om for mig, er, vi får fat i de unge mennesker med det samme. Jeg tror ikke rigtig på, at der stort set er nogen, der beslutter sig, når de er over 23 år, til at lave noget kriminelt, medmindre det er noget ganske stort, og er det noget ganske stort, så holder det her ikke til noget alligevel, for så er det et spørgsmål om at køre den anden vej med en pengetransport eller sådan et eller andet, og jeg skal medgive, at så holder denne her ikke en meter. Derfor holder jeg mig nede mellem 15 og 23 år.

Tak til mine kolleger og medordførere, og vi håber på, at det lige så stille kan gå videre i overvejelserne og tak for det.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning**Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):**

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Som tidligere nævnt er det efter anmodning fra forslagsstillerne tilkendegivet, at punkt 34, før-

ste behandling af beslutningsforslag nr. B 47 om nedsættelse af den kriminelle lavalder, udgår af dagsordenen for i dag.

Den næste sag på dagsordenen var:

31) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 27:**Forslag til folketingsbeslutning om sanktioner ved brud på ungdomskontrakter.**

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.
(Fremsat 31/10 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Justitsministeren (Frank Jensen):**

Det fremgår af bemærkningerne til dette beslutningsforslag, at forslaget har sin baggrund i et brev fra Høje-Taastrup Kommune til socialministeren.

Høje-Taastrup Kommune efterlyser kontante sanktionsmuligheder over for de utilpassede unge, som har begået alvorlig kriminalitet, og som ikke respekterer vilkårene i en ungdomskontrakt.

Jeg vil gerne understrege, at ungdomskontrakter ikke er og aldrig har været tænkt anvendt som en strafferetlig sanktion over for utilpassede unge, som har begået alvorlig kriminalitet.

I de retningslinjer, som Rigsadvokaten har udstedt til politiet og anklagemyndigheden om ordningen, anføres således, at det er udelukket at anvende tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt over for unge, der har begået alvorlig kriminalitet. Det gælder f.eks. vold, røveri, groft hærværk eller narkotikakriminalitet.

En ungdomskontrakt er et vilkår til et tiltalefrafald, som kan tilbydes 15-17-årige, der ikke er kommet ind i et mere fast kriminalitetsmønster, og hvor der typisk kan være tale om berigelses-kriminalitet, brugstyveri af cykler og knallerter eller mindre hærværk.

En ungdomskontrakt skal altid indeholde vilkår om sociale foranstaltninger og vilkår om straffri vandel. Overtrædes disse vilkår kan straffesagen genoptages. Det følger allerede i dag direkte af retsplejelovens § 723, stk. 4, og